

*Смолянко Ю. М.,
кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри дошкільної та початкової освіти
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. Інноваційні освітні перетворення в сучасній системі дошкільної освіти потребують педагога-вихователя нового типу та висувають певні вимоги до його професійної підготовки. На жаль, варто констатувати, що простежується тенденція до збільшення кількості дітей дошкільного віку, які мають психофізичні розлади та психофізіологічні порушення. У зв'язку з цим наявність компетентних фахівців дошкільної освіти є однією із нагальних потреб для розвитку інноваційного освітнього закладу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті зазначеної проблеми вважаємо за необхідне звернутися до нормативно-правової бази, а саме: Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до законодавчих актів України з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу», «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб із особливими освітніми потребами до освітніх послуг», проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах», Освітній програмі «Дитина» та інших актів законодавства. Згідно з вищезазначеним закріплено право дітей з особливими потребами на рівний доступ до якісної дошкільної освіти відповідно до соціальних і освітніх потреб, створення умов для особистісного розвитку дитини, творчої самореалізації в закладах дошкільної й загальної середньої освіти та їх інтеграції в суспільство [1].

Відповідно до сучасних запитів практики дошкільної освіти та попри наявне явище інклюзивної селекції, яке спостерігається останнім часом, постає необхідність дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти щодо роботи з дітьми дошкільного віку в контексті інклюзивного навчання.

Мета дослідження полягає у розкритті структури готовності, специфіки змісту, форм, методів підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи з дітьми з особливими потребами в процесі проходження виробничо-педагогічної практики в закладах дошкільної освіти.

Відомо, що підготовка кваліфікованих фахівців у закладах вищої освіти України здійснюється за освітніми рівнями (ступеневою освітою) згідно з відповідними освітньо-професійними програмами. Повна вища освіта завершується освітнім ступенем «Магістр». Невід'ємним складником системи професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти є педагогічна практика, що входить до циклу професійно-практичної підготовки студентів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності «Дошкільна освіта» денної та заочної форм навчання [2].

Враховуючи вищезазначене, достатньої уваги слід надати, по-перше, питанню формування професійної (інклюзивної) компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти, що охоплює систему спеціальних (загальнодидактичних, психологічних, фахових) знань, умінь та навичок, професійно-особистісних якостей (емпатія, толерантність, співчуття, високий рівень самоконтролю та саморегуляції), а також здатність використовувати ці знання у площині практичної діяльності; по-друге, – психологічної готовності, що передбачає наявність у майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти бажання допомогти дитині з особливими освітніми потребами; усвідомлення ним своєї відповідальності як носія культури та її транслятора, створення фахівцем ефективних умов для розвитку та навчання такої дитини, забезпечення їх активної участі у всіх видах діяльності та спілкування із здоровими однолітками [3].

Висновки. У професійній підготовці майбутніх фахівців усіх освітніх галузей педагогічна практика є одним із основних компонентів майбутньої професійної діяльності. Необхідність подолання суперечностей між сучасними вимогами суспільної практики та існуючим станом підготовки освітнього ступеня «Магістр» спеціальності «Дошкільна освіта» потребує дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти щодо роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзивного середовища.

Література:

1. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.

2. Освітньо-професійна програма підготовки магістра : норматив. складова. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2015. 27 с.

3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 23 травня 2017 р. № 2053-VIII: URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2053-19>